

Власов І.Д., аспірант спеціальності 051 Економіка

Науковий керівник: Вагонова О.Г., д-р. екон. наук, професор кафедри прикладної економіки, підприємництва та публічного управління

(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПЕРСОНАЛУ БІЗНЕС-ОРГАНІЗАЦІЇ ЗА РЕКОМЕНДАЦІЯМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Суттєвим чинником зростання повоєнної національної економіки та конкурентоспроможності підприємництва є впровадження та поширення інновацій, що пов'язані з діджиталізацією бізнес-процесів. Зокрема, застосування сучасних програмних продуктів (SAP, SAP Business One, Neaktor, jSolutions, Бітрікс24, BAS ERP, Microsoft Dynamics 365 тощо) створюють умови для інтеграції фінансово-економічних та управлінських процесів, сприяють формуванню центрів обробки даних, забезпечують електронний документообіг. У результаті відбувається докорінна зміна взаємодії та перерозподіл функціонального навантаження персоналу та посадових обов'язків працівників бізнес-структур. Зазначені інформаційні продукти розширюють їх функціональні можливості. Наприклад, електронний документообіг надає можливість забезпечити конфіденційність інформації, робити її доступною для ширшого чи вузького кола осіб, підвищити оперативність прийняття і виконання рішень, звільнити час для керівників і менеджерів різних рівнів, скоротити час обробки документів тощо [1].

При цьому цифрові навички набувають найвищої актуальності не лише для професіоналів сфери інформаційно-комп'ютерних технологій, але й для всіх інших сфер професійної діяльності. Вже сьогодні цифрова грамотність визнана ЄС однією з 8 ключових компетенцій для повноцінного життя та професійної діяльності у сучасному світі. В Україні свого часу було розроблено Концепцію розвитку цифрових компетентностей до 2025 року [2]. Реалізація цієї концепції є однією з складових виконання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом (ЄС) та спрямована на гармонізацію національного цифрового ринку з країнами ЄС. Отже, Угода передбачає адаптацію українського законодавства до правового середовища ЄС в цій сфері.

В Європейському Союзі діє «Регулятор Цифрових Компетентностей для Громадян ЄС» (англ. «DigComp»), який сприяє оцінці знань та навичок осіб у цифровій сфері або виявленню прогалин. У DigComp цифрова компетентність має в собі вміння впевнено, критично та відповідально використовувати цифрові технології для навчання, роботи та участі в суспільному житті [3].

DigComp визначає ключові аспекти цифрової компетентності у п'яти областях.

1. Інформаційна грамотність та аналіз даних: необхідні навички включають вміння чітко визначати свої потреби у інформації, шукати дані та матеріали в онлайн середовищі, легко переміщатися між цифровими ресурсами. Важливо розробляти та оновлювати особисті стратегії пошуку. Потрібно вміти аналізувати, порівнювати та критично оцінювати надійність та достовірність джерел інформації та цифрового контенту. Проводити аналіз, інтерпретації та критичної оцінки даних, інформації та цифрового контенту. Вміти організовувати, зберігати та отримувати дані та інформацію в цифровому оточенні, а також обробляти їх у структурованому форматі.

2. Комунікація та співпраця: вміти використовувати різні цифрові технології для ефективної взаємодії та обміну інформацією у відповідних контекстах. Важливо бути посередником у спілкуванні, дотримуватися норм використання та обміну цифровим контентом, а також знаходити способи покращення та громадської участі за допомогою

цифрових технологій. Навчитись користуватися цифровими інструментами для спільної роботи та спільного створення знань.

3. Створення цифрового контенту: мати навички створення та редагування цифрового контенту у різних форматах, вираження власних думок за допомогою цифрових засобів. Це включає здатність змінювати, уточнювати та покращувати інформацію та контент для створення нового, унікального та актуального матеріалу та знань. Важливо розуміти, як авторські права та ліцензії застосовуються до даних, інформації та цифрового вмісту.

4. Цифрова безпека: потрібно реструктурувати навички забезпечення безпеки в цифровому світі, включаючи захист пристроїв та цифрового вмісту, розуміння потенційних ризиків і загроз, орієнтацію на надійність та конфіденційність. Важливо усвідомити, як захищати особисті дані та конфіденційність в цифровому середовищі, а також навчитися використовувати та ділитися особистою інформацією. Необхідно бути обізнаним із політикою конфіденційності цифрових служб, щоб розуміти, як використовуються особисті дані. Важливо мати розуміння цифрових технологій для соціального благополуччя, соціальної інтеграції та усвідомлювати вплив даних технологій на навколишнє середовище та їх соціальне використання.

5. Розв'язування задач: важливо вміти виявляти та вирішувати технічні проблеми, які виникають під час використання пристроїв та цифрових середовищ. Необхідно оцінювати потреби, обирати та використовувати цифрові інструменти для ефективного вирішення завдань. Важливо налаштовувати цифрове середовище з урахуванням особистих потреб, зокрема щодо доступності. Використовуючи цифрові інструменти та технології, важливо створювати знання, впроваджувати інновації у процеси та продукти. Брати участь як індивідуально, так і у спільній когнітивній обробці, щоб розуміти та вирішувати концептуальні проблеми та складні ситуації у цифровому середовищі. Важливо розуміти, як покращувати та оновлювати власну цифрову компетентність, а також маючи цю компетентність, надавати підтримку іншим у їхньому розвитку цифрових навичок. Необхідно шукати можливості для особистого зростання та бути у курсі цифрового прогресу [3].

Загалом, цифрова компетентність охоплює знання та навички, необхідні людині, щоб вона могла використовувати інформаційно-комунікаційні технології для досягнення цілей у своєму особистому чи професійному житті. Цифрові компетенції слід сприймати як такі, що стосуються не лише технічних навичок, а й більше зосереджені на когнітивних, соціальних та емоційних аспектах роботи та життя в цифровому середовищі [4].

Список використаних джерел:

1. Король С.Я., Польовик Є.В. (2019) Діджиталізація економіки як фактор професійного розвитку. Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics». 2019. №18. С. 67-73. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6619/1/korol.pdf>

2. Концепція розвитку цифрових компетентностей до 2025 року та її значення. (2021) Everlegal. 2021. URL: <https://everlegal.ua/kontseptsiya-rozvytku-tsyfrovyykh-kompetentnostey-do-2025-roku-ta-yiyi-znachennya>.

3. DigComp Framework. EU Science Hub. (2022). URL : https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcomp/digcomp-framework_en

4. Кучмієва Т.С. (2023) Вплив цифрових технологій на сучасне суспільство: трансформаційні аспекти. Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics». 2023. №41. С. 67-72. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/impact-of-digital-technologies-on/>